

УДК 174.7:378.014.61(444)

Ніна Батечко

ORCID iD 0000-0002-3772-4489

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедру вищої та прикладної математики,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, 03042 Київ, Україна,
batechko_n_@ukr.net

Микола Михайліченко

ORCID iD 0000-0003-2714-7291

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри управління та освітніх технологій,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, 03042 Київ, Україна,
kadry2014@nubip.edu.ua

ФЕНОМЕН АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОНТЕКСТІ СИНЕРГІЇ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ

У статті категорію академічної доброчесності висвітлено в контексті синергії наукових підходів: системного та синергетичного. Зазначено, що така інтерпретація може слугувати теоретико-методологічним підґрунтям досліджуваного феномену. Системним підходом представлено рівні забезпечення академічної доброчесності: міжнародний, національний, державний та рівні закладу вищої освіти і особистості. В контексті синергетичного підходу академічну доброчесність розглянуто як нелінійну динамічну систему, здатну до самоорганізації. Наведено кращі зарубіжні та вітчизняні практики забезпечення академічної доброчесності на різних рівнях.

Ключові слова: академічна доброчесність, системний підхід, синергетичний підхід, рівні забезпечення академічної доброчесності.

© Батечко Ніна, Михайліченко Микола, 2019

<https://doi.org/10.28925/2226-3012.2019.8.2633>

Вступ. Освіта в Україні, як найбільш динамічне суспільне утворення, все більш зазнає деформацій, серед яких дотримання принципів академічної доброчесності відіграє домінуючу роль.

Цілковито природно й закономірно, що з часом вітчизняна наукова спільнота змінює своє відношення до академічної доброчесності, хоча останнє супроводжується певним несприйняттям та нерозумінням окремих фактів плагіату, самоплагіату та інших її проявів. Так, ще у 2006 році академік М. Згуровський прогнозував, що Україні загрожує формування індустрії дипломованої псевдоосвіти з набором несприятли-

вих сценаріїв розвитку (М. Згуровський, 2006). У березні 2017 року Організація економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)) оприлюднила “Огляди доброчесності в освіті: Україна 2017”, один із яких був присвячений питанням академічної доброчесності — плагіату в українському академічному середовищі. Автори навели найпоширеніші види порушення академічної доброчесності в Україні, як серед науковців, так і студентства: в середньому не менше 50% дисертацій не відповідають мінімальним стандартам академічної якості та 93% студентів у тій чи іншій формі практикують плагіат. (Academic dishonesty - cheating and plagiarism in Ukrainian Higher education, 2017). Дискусії

щодо розвитку зазначених сценаріїв ми спостерігаємо в академічному середовищі і наразі, вони дедалі більше загострюються, проте спричиняють лише короточасний суспільний резонанс. Відсутня системність у боротьбі з проявами академічної недоброчесності як на рівні держави, кожного окремого закладу вищої освіти, так і окремої особистості.

Зважаючи на еволюційний процес становлення громадянського суспільства в Україні, можна констатувати, що без належних заходів нормативного, організаційно-правового характеру неможливо забезпечити належний рівень довіри до академічної спільноти (Тицька, 2018, с.193). Задля виконання цих завдань, вважаємо за необхідне більш ретельне вивчення феномену академічної доброчесності на методологічному підґрунті, що уможливить глибше його усвідомлення та забезпечення як в академічному середовищі, так і в суспільстві загалом.

Метою статті є методологічне обґрунтування академічної доброчесності в контексті синергії загальнонаукових підходів з урахуванням її забезпечення на різних рівнях життєдіяльності суспільства.

Дефініційний аналіз досліджуваного феномену. Для глибшого усвідомлення проблеми розглянемо дефініційне поле досліджуваного феномену. Наразі у науковій літературі та нормативних документах поряд з терміном “академічна доброчесність” вживається ще й термін “академічна чесність”. Взаємопов’язаними з цими поняттями є також “кодекс честі закладу вищої освіти” та “високий рівень інформаційної культури”.

Академічна доброчесність, з одного боку, є складною міждисциплінарною категорією, яка поєднує в собі етичні норми й правила поведінки людини в освітньо-науковому середовищі та механізми й інструменти, за допомогою яких останні реалізуються на практиці. (Тицька, 2018). З іншого — існує цілий комплекс чинників, передусім морально-культурних, інституційних, освітньо-виховних, які впливають ззовні чи з середини на університет, визначаючи його спроможність і прагнення протидіяти академічній нечесності.

Згідно з Законом України “Про освіту”, академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання

та (або наукових (творчих) досягнень” (Закон України “Про освіту”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>).

Академічна чесність, на думку деяких науковців (Т.В. Фініков, А.Є. Атюхов) є сукупним поняттям, яке описує своєрідний договір між усіма учасниками академічної громади — викладачами, студентами та адміністрацією навчального закладу. Вчені переконані, що вона базується на морально-етичних цінностях, з якими студент приходить до університету, збагачує їх під час навчання та не закінчується в момент, коли випускник отримує диплом. Здатність бути відповідальним, чесним, ставитись толерантно до думки оточуючих, мислити критично, дотримуватися в своїх діях етики — це складові, які формують поняття академічної чесності, і входять до переліку характеристик компетентного студента і науковця (Фініков Т.В., Атюхов А.Є., 2016, с.93-95).

На думку В.В. Романіна, академічна чесність є певною сукупністю правил поведінки в академічному середовищі, які передбачають моральне і правове регулювання під час виконання навчально-дослідних завдань. Проявами академічної нечесності є шахрайство, обман, плагіат, підробка наукових фактів, фальсифікація результатів дослідження, інтерпретація чужих ідей своїми словами (Романін В.В., 2002, с.23-28).

Як вже було зазначено, похідними поняттями від академічної доброчинності виступають: кодекс честі — своєрідний добір норм того, що вважається чесним — комплекс заходів, спрямованих на підтримку принципів честі усередині навчального закладу. Зауважимо, що кожен заклад вищої освіти запроваджує свої системи академічної доброчесності та приймає власні формулювання кодексу честі.

Академічній доброчесності в сучасному науковому дискурсі на цю проблематику протиставляється категорія академічної нечесності (academic misconduct, dishonesty), основні прояви якої знаходимо в таких видах діяльності:

- фабрикація даних (fabrication) — передбачає штучне створення вигаданих даних чи фактів на підтримку положень, які пропонуються автором у науковій праці;
- фальсифікація даних (falsification) — полягає у свідомій зміні чи модифікації вже наявних даних для підтвердження тих чи інших наукових висновків дослідника;
- хабарництво в академічній сфері (bribery) — незаконне вимагання від певної особи матеріальних чи грошових цінностей

- в обмін на академічну вигоду (наприклад, хабар за іспит чи письмову роботу);
- академічний саботаж (sabotage) — вчинення дослідником таких дій, які дають йому можливість отримати нелегітимну академічну вигоду, чи зменшити таку для інших членів академічної групи чи спільноти (наприклад, шляхом затягування процесу рецензування роботи автора для використання результатів у власних цілях, знищення певних даних відносно інших дослідників-конкурентів);
 - професорська нечесність (professorial misconduct) — зловживання окремими представниками професорсько-викладацького складу своїми службовими обов'язками з метою примусу і тиску на колег чи студентів;
 - академічне шахрайство (cheating) — така поведінка студентів, коли в ході виконання навчальних завдань вони використовують в корисливих цілях недозволені матеріали, інформацію чи інші допоміжні засоби.

У Європейському освітньому просторі наразі є досить поширеним поняття академічної досконалості, яке включає в себе знання та уміння високої якості, захист прав інтелектуальної власності, ідентифікацію та довіру до результатів наукових досліджень.

З огляду на викладене, поняття “академічної доброчесності” є багаторівневим, оскільки воно охоплює як внутрішню культуру особистості так і, загальну академічну культуру закладу вищої освіти, соціуму в цілому, як на національному, так і міжнародному рівнях. Останнє варто враховувати у процесі методологічного обґрунтування забезпечення академічної доброчесності.

Обґрунтування академічної доброчесності в контексті синергії наукових підходів. Зазначимо, що складність та багатогранність феномену академічної доброчесності, її структурних елементів, а також наявність системних взаємозв'язків між ними, обумовлює необхідність застосування у науковому пошуку системного підходу.

Так, вибудовуючи структуру забезпечення академічної доброчесності, застосуємо багаторівневий підхід, розглянувши її у певній ієрархії по відповідних рівнях, взаємопов'язаних між собою. Багаторівневий підхід у такому випадку буде виступати своєрідною моделлю взаємодії, де набір інтелектуальних систем та їх компонентів взаємодіють та обмінюються знаннями” (Колесников А.В., 2001, с. 4).

Концепція рівнів, як пояснюють А.В. Щербакова та Г.С. Федорова, це одна з моделей, яку використовують для розподілу складних систем на простіші складові. За такого підходу, виокремлюються верхній рівень, який описує систему в цілому, під ним розміщується нижчий рівень, який описує категорії з використанням поняття вищого рівня і т.д. Таким чином, кожен нижчий рівень уможливує функціонування наступного вищого рівня, який у свою чергу обумовлює рівень, що над ним. Однак, найскладнішим у використанні рівнів, на думку науковців, є визначення змістового наповнення та межі відповідальності кожного рівня (Щербакова А.В., Федорова Г.С., 2011, с. 96-99).

У нашому випадку, для подолання цієї складності у процесі забезпечення академічної доброчесності у сфері вищої освіти, доречно цей процес розглядати як традиційну систему, яка має такі властивості як: цілісність, комплекс взаємодіючих елементів, структурність, ієрархічність, зв'язок з навколишнім середовищем, так і динамічну систему зі зворотніми зв'язками та наявністю нелінійних ефектів. Такий підхід дозволяє впорядкувати ієрархію складових систем, а також вибудовувати своєрідну ієрархію взаємозв'язків всередині самої системи.

Вибудовуючи механізми взаємозв'язків між рівнями у системі, автори тим самим визначають її структуру та механізми її функціонування. За визначенням А.І. Ільїша, структуру складають суб'єкти та об'єкти, які є її елементами, а механізм функціонування — відповідний набір правил (процедур, функцій), які регламентують дії елементів системи у процесі її функціонування (І. Ільїш, 2012).

Наголосимо на наявності окремих особливих властивостей системи в процесі забезпечення академічної доброчесності, які впливають на загальні властивості системи та її функціонування. Це — стабільність (тривале збереження певного стабільного стану або оптимального рівня безпеки); стійкість (здатність системи належним чином функціонувати та чинити опір дестабілізуючим факторам); відносна самостійність (здатність системи функціонувати без зовнішньої підтримки); цілісність (сприйняття системного утворення як єдиного цілісного об'єкту).

Авторське дослідження забезпечення академічної доброчесності, як багаторівневої системи, буде враховувати послідовне вертикальне розміщення підсистем, що утворюють дану систему (вертикальну декомпозицію), а також пріоритет дій або правил втручання підсистем

верхнього рівня; залежності дій підсистем верхнього рівня від фактичного виконання своїх функцій нижніми рівнями.

Зауважимо, що ієрархічне упорядкування системи часто пов'язують (А.В. Щербакова, Г.С. Федорова) з процесом зміни її структури перш за все з метою підвищення ефективності її функціонування. (Щербакова А.В., Федоров Г.С., 2011). Вважаємо, що і структурування системи академічної доброчесності та розділ цієї системи по рівнях, уможливить, на нашу думку, ефективність її забезпечення.

Враховуючи багатогранність феномену академічної доброчесності, постає питання ефективності її забезпечення як на локальному, національному, так і на міжнародному рівнях, оскільки

важливість вирішення цієї проблеми не має кордонів. Розуміння забезпечення академічної доброчесності на різних рівнях, на думку авторів, дозволить враховувати особливості досліджуваного феномену як на рівні життєдіяльності суспільства, тож і на рівні окремої особистості.

Такий багаторівневий підхід (на мега рівні — міжнародному, мета рівні — національному, макро рівні — рівні держави, мікро рівні — рівні закладу вищої освіти та нано рівні — рівні окремої особистості) дозволяє впорядкувати нормативно-правове регулювання відносин між суспільством, його членами та державою із урахуванням міжнародних тенденцій у сфері забезпечення академічної доброчесності (рис.1).

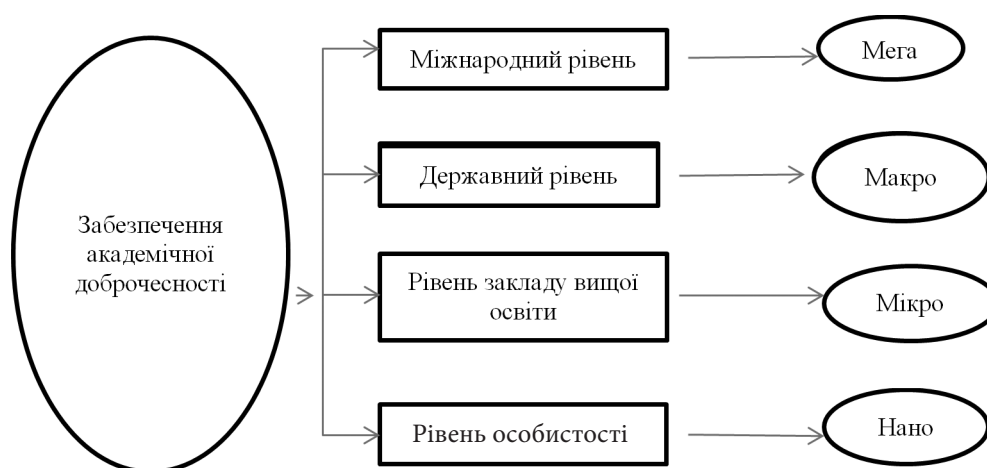

Рис. 1. Багаторівневий підхід до забезпечення академічної доброчесності

Вирішуючи поставлені завдання необхідно, на нашу думку виокремити наступні складові системи забезпечення академічної доброчесності:

1. Законодавча, нормативно-правова та наукова база.
2. Структура і завдання органів (підрозділів), які забезпечують академічну доброчесність.
3. Організаційно — технічні й режимні заходи й методи (забезпечення академічної доброчесності).
4. Програмно — технічні засоби і способи забезпечення академічної доброчесності.

Міжнародний досвід забезпечення академічної доброчесності. В останні роки вітчизняна наукова та освітня спільнота все більше звертається до міжнародних академічних стандартів щодо впровадження та забезпечення академічної доброчесності. Зауважимо, що

боротьба з проявами плагіату в країнах Заходу вже декілька десятиліть поспіль почалася саме, як на міжнародному, національному рівнях, так і на рівні окремо взятої особистості.

В Європі основні положення стосовно формування напрямів академічної доброчесності було виокремлено ще у 1988 році в документах Великої Хартії університетів. В рамках Болонського процесу у 2004 році у Бухаресті відбулася Міжнародна конференція з питань академічної доброчесності, результатом якої було прийняття Бухарестської Декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському освітньому просторі. Декларація стала початком щодо імплементації основних складових академічної доброчесності в Європі, оскільки за рахунок цінностей та етичних стандартів, які мають підтримувати і розвивати сучасні університети формуються моральні контури суспільства загалом (The Bucharest Declaration on ethical values

and principles of higher education in the Europe Region, 2004). В документі наголошувалось, що цінності академічної доброчесності мають формувати академічний, культурний та політичний розвиток як істинного науковця, так і академічної спільноти загалом. Вирішальними у забезпеченні ефективного навчання та якісного дослідження стають чесність, довіра, справедливність, повага, відповідальність та підзвітність. Забезпечення справедливості в навчанні, оцінка студентів, дослідження, просування персоналу та будь-яка діяльність, пов'язана з присудженням ступенів, повинна базуватись на законних, прозорих, справедливих, передбачуваних, послідовних та об'єктивних критеріях.

Прикладом імплементації академічної доброчесності на національному рівні може бути, заснований в США у жовтні 1992 року Центр академічної доброчесності для боротьби з шахрайством, плагіатом та академічною недоброчесністю у вищій освіті. Ця установа, у 2010 році набула міжнародного статусу (The International Center for Academic Integrity — ICAI).

Прикладом імплементації академічної доброчесності на рівні університету, є функціонування Міжнародного центру академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики Університету Клемсон в Південній Кароліні (США).

Провідні європейські університети мають "Кодекси честі", які зобов'язують студентів дотримуватись етичних норм, не дозволяють списувати іншим студентам і не списувати самому. Як стверджує, Д. Сопова, існують непрямі свідчення стосовно масштабності списування, як явища, в закладах вищої освіти в Україні (Сопова Д., 2017, с.29).

Практики забезпечення академічної доброчесності в Україні. Зосередимо увагу на прикладах забезпечення академічної доброчесності по зазначених рівнях в Україні. Так, на міжнародному рівні, на початку 2016 року Американською радою з міжнародної освіти спільно з Міністерством освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки, було розпочато Проєкт Сприяння академічній доброчесності в Україні (STRENGTHENING ACADEMIC INTEGRITY IN UKRAINE PROJECT (SAIUP)). Проєктом було охоплено десять українських університетів на період до 31 грудня 2016 року. Метою Проєкту було залучення українського освітянства до діяльності щодо впровадження акаде-

мічної доброчесності в закладах вищої освіти України та розуміння наслідків її недотримання. Вже, наразі, можна говорити про перші підсумки Проєкту, основним з яких виступає не лише формування культури академічної доброчесності в закладах вищої освіти, але й одночасна трансформація українського суспільства в цій площині.

Прикладом забезпечення академічної доброчесності на державному рівні є проєкт "Культура академічної доброчесності: роль бібліотек", який спрямований на залучення бібліотек різних типів підпорядкування до процесу формування в Україні культури академічної доброчесності, запобігання проявом шахрайства, плагіату, корупції у сфері освіти та науки, зокрема в закладах вищої освіти. Українська бібліотечна асоціація, як лідер цієї ініціативи організовує проведення інформаційних занять та тренінгів для бібліотекарів та користувачів, тематичних дискусій, конференцій, круглих столів із проблем академічної доброчесності із залученням усіх учасників освітнього процесу.

Реформування сфери вищої освіти України призвело до формування в закладах вищої освіти загальної корпоративної культури. Втім сучасні тенденції чітко окреслюють потребу сучасного університету опікуватись не лише питанням створення корпоративного іміджу, але й формуванням етичних цінностей, академічної культури та налагодження міжособистісних та професійних взаємин у колективі. Становлення до університету визначається у більшій мірі сформованістю його академічних цінностей та принципів, які закладаються, зокрема, в основу корпоративної культури університету. (Бровко, Дурдас, Сопова, 2018: с. 133-134).

Однак, сучасна університетська практика в Україні засвідчує, що заклади вищої освіти, часто-густо, не дотримуються такого імперативу у своїй діяльності, допускаючи академічну нечесність або ігноруючи академічні проступки з боку студентів, викладачів чи представників адміністрації. Академічна нечесність великою мірою нівелює саму цінність освіти, сприяє фальсифікації вищої школи й тим самим зменшенню її внеску у суспільно-економічний розвиток.

На нашу думку, уможливити забезпечення академічної доброчесності на державному рівні, рівні університету можна за рахунок розуміння кожним представником академічної

спільноти студентам, адже розповсюдженість в Україні практики нечесної поведінки підтримується лояльним ставленням більшості соціуму до цього явища.

Висновки. У процесі дослідження, ми прийшли до висновку, що поняття академічної доброчесності в контексті системного підходу, являє собою багаторівневу систему, з притаманними їй системоутворюючими зв'язками, яка в процесі еволюції набуває властивостей, притаманних синергетичним системам, зокрема динамічності, наявності нелінійних

зв'язків, збурень та ін. Розглянувши досліджуваний феномен по рівнях: міжнародному, національному, державному, на рівні закладу вищої освіти та окремої особистості, ми закладаємо методологічне підґрунтя забезпечення академічної доброчесності та підвищення ефективності цього важливого для України процесу. Таке тлумачення дозволить, на наш погляд, розробити еволюційні моделі розвитку системи академічної доброчесності на національному рівні та сприятиме обґрунтуванню основних принципів управління цим процесом.

Література

- Згуровський М. Дипломована псевдоосвіта або суперечність перехідного періоду у сфері вищої освіти України / Дзеркало тижня, № 6, 2006. URL:http://dt.ua/EDUCATION/diplomovana_psevdoosvita_abo_superechnosti_perehidnoga_periodu_u_sferi_vischoi_osviti_urva...
- Тицька Я. Академічна доброчесність та академічна відповідальність у забезпеченні якості освіти. Теорія держави і права, 2018, № 11, с.192-195.
- The Bucharest Declaration on ethical values and principles of higher education in the Europe Region URL:<http://i aa.kz/en/bologna-process/the-main-documents-of-the-bologna-process>.
- International Center for Academic Integrity URL: <http://www.academicintegrity.org/icai/home.php>
- Academic dishonesty - cheating and plagiarism in Ukrainian higher education/OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017.URL: <http://www.kupeek.com./digital:Asset-Management/oecd/education/oecd-reviews-of-integrity-in-education-ukraine-2017/academic-dishonesty-cheating-and-plagiarism-in-ukrainian-higher-education-9789264270664-13-en#page1>
- Фініков Т. В. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету (за заг. ред. Фінікова Т. В., Артюхова А.Є. Київ: Таксон, 2016.-234 с.
- Колесников А. В. Гибридные интеллектуальные системы. Теория и технология разработки. — под ред. А. М. Яшина.-СПб.:СПбГТТУ, 2001.
- Щербакова А. В., Федорова Г. С. Многоуровневый подход к построению гибридной интеллектуальной системы. Способы обработки информации, 2011, выпуск 3 (93), с. 96-99.
- Сопова Дана. Поняття академічної чесності: науковий дискурс. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2017, № 3-4, с. 26-31.
- Бровко К., Дурдас А., Сопова Д. Е-середовище як складова корпоративної культури в університетах Французької Республіки. Молодь і ринок, № 2 (157), 2018, с.133-137.
- Закон України "Про освіту". URL:<http://zakon 5.rada.gov.ua/lows/shaw.2145-19>.
- Ильяш А. И. Трансформации системы социальной безопасности Украины: региональное измерение: монография. Львов: ПАИС, 2012. 592.с.
- Ромакін В. В. Академічна чесність у вищій освіті. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Педагогіка, 2002, випуск 7, с. 20, с.23-28.

References

- Zghurovs'kyj, M. (2006). Dyplomovana psevdosvita abo superechnist' perekhidnogo periodu u sferi vyschoi osvity Ukrainy / Dzerkalo tyzhnia, № 6. Retrieved from http://dt.ua/EDUCATION/diplomovana_psevdoosvita_abo_superechnosti_perehidnoga_periodu_u_sferi_vischoi_osviti_urva...
- Tyts'ka, Ya. (2006). Akademichna dobrochesnist' ta akademichna vidpovidal'nist' u zabezpechenni yakosti osvity. Teoriia derzhavy i prava. № 11, 192-195.
- The Bucharest Declaration on ethical values and principles of higher education in the Europe Region URL:<http://i aa.kz/en/bologna-process/the-main-documents-of-the-bologna-process>.

- International Center for Academic Integrity. Retrieved from <http://www.academicintegrity.org/ica/home.php>
- Academic dishonesty - cheating and plagiarism in Ukrainian higher education/OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017. <http://www.kupeek.com./digital:Asset-Management/oecd/education/oecd-reviews-of-integrity-in-education-ukraine-2017/academic-dishonesty-cheating-and-plagiarism-in-ukrainian-higher-education-9789264270664-13-en#page1>
- Finikov, T.V. (2016). Akademichna chesnist' iak osnova staloho rozvytku universytetu (za zah. red. Finikova T.V., Artiukhova A.Ye. Kyiv: Takson. 234 s.
- Kolesnykov A.V. (2001). Hybrydnye yntellektual'nye systemy. Teoriya y tekhnolohiya razrabotky / A.V. Kolesnykov.- pod red. A.M. Yashyna.-SPb.:SPbTTU.
- Scherbakova, A.V., Fedorova H.S. (2011). Mnouhurovnevyy podkhod k postroyeniyu hybrydnoy yntellektual'noy systemy. Sposoby obrabotky ynformatsyy, vypusk 3 (93), 96-99.
- Sopova, Dana. (2017). Poniattia akademichnoi chesnosti: naukovyj dyskurs. Neperervna profesijna osvita: teoriia i praktyka, № 3-4, s. 26-31.
- Brovko, K., Durdas. A., Sopova, D. (2018). E-seredovysche iak skladova korporativnoi kul'tury v universytetakh Frantsuz'koi Respubliki. Molod' i rynek, № 2 (157), 133-137.
- Zakon Ukrainy "Pro osvitu". Retrieved from [zakon 5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19).
- Yl'iash, A. Y. (2012). Transformatsyy systemy sotsyal'noj bezopasnosti Ukrayny: rehyonal'noe yzmerenye: monohrafiya. Lvov: PAYC. 592.s.
- Romakin, V. V. (2002). Akademichna chesnist' u vyschij osviti. Naukovi pratsi Chornomors'koho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly. Pedahohika, vypusk 7, s. 20, 23-28.

INTEGRALNOŚĆ AKADEMICKA W KONTEKŚCIE SYNERGII PODEJŚĆ NAUKOWYCH

Nina Batechko, doktor nauk pedagogicznych, docent,
kierownik Katedry Matematyki Wyższej i Stosowanej,
Narodowy uniwersytet biozasobow i korzystania przyrodą Ukrainy,
Heroyiv Oborony Street, 15, 03042, Kyiv, Ukraine, batechko_n_@ukr.net

Mykoła Mychajcenko, kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny,
Profesor nadzwyczajny zarządzania i technologii edukacyjnej,
National University of Bioresources i zarządzanie przyrodą Ukrainy,
Heroyiv Oborony Street, 15, 03042, Kyiv, Ukraine, kadry2014@nubip.edu.ua

W artykule podkreślono kategorię integralności akademickiej w kontekście synergii podejść naukowych: systemowego i synergicznego. Wskazuje się, że taka interpretacja może służyć jako podstawa teoretyczna i metodologiczna badanego zjawiska. W kontekście podejścia systemowego przedstawiony jest poziom zapewnienia integralności akademickiej. W kontekście podejścia synergistycznego integralność akademicka jest uważana za nieliniowy system dynamiczny zdolny do samoorganizacji. Podane są najlepsze zagraniczne i krajowe praktyki zapewniania integralności akademickiej na różnych poziomach.

Słowa kluczowe: integralność akademicka, podejście systemowe, podejście synergiczne, poziomy integralności akademickiej.

ACADEMIC INTEGRITY PHENOMENON IN THE CONTEXT OF SCIENTIFIC APPROACHES SYNERGY

Batechko Nina, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Higher and Applied Mathematics,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Heroyiv Oborony Street, 15, 03042, Kyiv, Ukraine, batechko_n_@ukr.net

Mykhaylicheko Mykoła, Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Educational Technologies,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Heroyiv Oborony Street, 15, 03042, Kyiv, Ukraine, kadry2014@nubip.edu.ua

The article highlights the phenomenon of academic integrity in the context of the synergy of scientific approaches: systemic and synergetic. It has been indicated that such an interpretation can serve as the theoretical and methodological basis of the phenomenon under study.

The definitional analysis of the problem of ensuring academic integrity, which is present in the scientific circulation both in Ukraine and abroad, has been carried out. It has been proved that academic integrity, on the one hand, is a complex interdisciplinary category that combines ethical standards and rules of human behaviour in the educational and scientific environment and the mechanisms and tools by which the latter are put into practice.

In the context of a systematic approach, the levels of implementation of the basic principles of academic integrity have been presented: international, national, state, higher education institution and personality levels. Understanding of ensuring academic integrity at various levels will allow taking into account the features of the phenomenon under study both at the level of society life and at the level of an individual. In the context of the synergetic approach, academic integrity has been considered as a nonlinear dynamic system capable of self-organization.

The best foreign and domestic practices of ensuring academic integrity at different levels have been provided. The developed methodology can contribute to the creation of evolutionary models for the development of the system of academic integrity in Ukraine and the effective management of this process.

Key words: *academic integrity, systematic approach, synergetic approach, level of ensuring academic integrity.*

Стаття надійшла до редакції 15.09.2019

Прийнято до друку 30.10.2019